BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Burum - uitbreiding Schipsloot

projectnummer: P001406

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Burum - uitbreiding Schipsloot
Datum: 31-08-2022

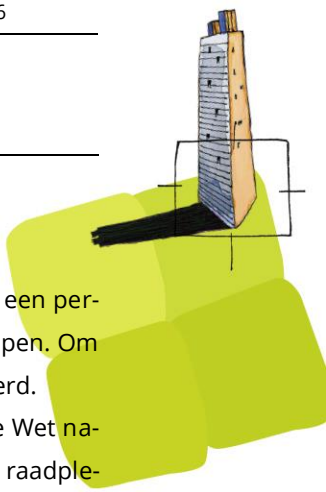

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om een aantal woningen en vrije bouwkavels te realiseren op een perceel grasland aan de oostzijde van Burum. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.
Het doel van de inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)[1] of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 22 augustus 2022 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: helder, droog, circa 22˚C en een zwakke wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt ten oosten van de woonerven aan de Schipslootweg in Burum (figuur 1). Het plangebied wordt begrensd door woonpercelen aan de westzijde en door de watergang de Schipsloot in het noorden. Ten oosten en westen grenst het plangebied aan een wandelpad en percelen met grasland. Het plangebied zelf bestaat uit grasland. In het plangebied is geen bebouwing of opgaande begroeiing aanwezig. Oppervlaktewater binnen het plangebied bestaat uit de Schipsloot aan de noordzijde en sloten aan de oost- en zuidzijde.

[1] De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP
Vaart NZ 50, 9401 GN Assen **T** 0592 316 206
E info@bugelhajema.nl **W** www.bugelhajema.nl
Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 22 augustus 2022. Linksboven het plangebied gezien vanuit het zuidwesten. Rechtsboven het plangebied gezien vanuit het noorden. Linksonder het aanzicht op de Schipsloot en de noordwestzijde van het plangebied. Rechtsonder het aanzicht op de sloot en het zuidwesten van het plangebied

De plannen bestaan uit de bouw van vijf woningen en de realisatie van vier vrije bouwkavels. Aan de noordzijde wordt een glooiende oever langs de Schipsloot gerealiseerd. Daarnaast wordt het westelijke deel van de zuidelijke sloot gedempt. Voor de plannen wordt verder vegetatie verwijderd en grond vergraven.

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna[2] (NDFF © 31 augustus 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0 – 2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, en zoogdieren.

Het grasland in het plangebied bestaat voornamelijk uit algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, grote brandnetel en zachte ooievaarsbek. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.
In de watergangen langs de randen van het plangebied groeide tijdens het veldbezoek gele plomp, riet, lisdodde en zwanenbloem. Binnen het plangebied was geen opgaande beplanting aanwezig. Direct ten zuiden van het plangebied staat een bomenrij met zwarte els en boswilg. Gezien de terreingesteldheid, de voedselrijkdom en het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de directe omgeving zijn enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus en buizerd (NDFF). Vanwege het ontbreken van bebouwing of opgaande beplanting in het gebied kan de aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten. Wel kunnen watervogels, zoals wilde eend en meerkoet, broeden in de sloten langs de randen van het plangebied. Nesten van deze en andere algemene vogelsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.
Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals de uit de directe omgeving bekende huismus en buizerd (NDFF).

In het plangebied is geen bebouwing of opgaande beplanting aanwezig waar vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis of rosse vleermuis, een verblijfplaats kunnen hebben. In het plangebied zijn ook geen groenstroken aanwezig die een onderdeel kunnen vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting, die dienst kan doen als essentiële vliegroute. De sloten in het zuiden en oosten van het plangebied zijn te smal om onderdeel uit te maken van een essentiële vliegroute van vleermuizen, zoals meervleermuis. De Schipsloot langs de noordzijde van het plangebied is weliswaar breder, maar vormt ook geen onderdeel van een doorgaande route.

2 De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Mogelijk vormt het grasland in het plangebied wel een klein onderdeel van het foerageergebied van enkele soorten die in open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis of rosse vleermuis. De Schipsloot in het noorden van het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van vleermuizen die boven water foerageren, zoals meervleermuis.

Het grasland in het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten egel en haas (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.
In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde otter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor otter, zoals schone meren of rivieren met goed begroeide oevers en weinig verstoring, is niet in het plangebied aanwezig. Verder zijn ook geen geschikte verblijfplaatsen voor otter, zoals holtes of boomstronken langs de oevers aanwezig. Door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving zijn otter en andere niet–vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten niet in het plangebied te verwachten.

De watergangen in het plangebied vormen geschikt biotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals de kleine watersalamander en meerkikker (NDFF). Tijdens het veldbezoek is ook bastaardkikker in het plangebied waargenomen. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving zijn niet–vrijgestelde amfibieënsoorten niet in het plangebied te verwachten.

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan geen jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels verloren. Het plangebied wordt mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor buizerd en huismus, maar in de directe omgeving is in ruime mate alternatief foerageergebied voorhanden. Een negatief effect op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treedt niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten, zoals wilde eend en meerkoet, is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, maar het zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden door de realisatie van enkele woningen. Het plangebied vormt bovendien hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van de te verwachten soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. De Schipsloot in het noorden van het plangebied is mogelijk onderdeel van het foerageergebied van (meer)vleermuizen. Deze blijft echter bij uitvoering van de plannen behouden. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen moeten worden voorkomen door tijdens de aanleg- en gebruiksfase geen direct kunstlicht op de het water te laten schijnen.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (vastgesteld 23-03-2021).

NATUUR BUITEN HET NNN EN WEIDEVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt circa 5,3 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lauwersmeer'. De oeverzone langs de Olde Lauwers op circa 1,3 km ten oosten van het plangebied is aangewezen als Natuur buiten het NNN. De graslanden ten westen van Burum op circa 300 m afstand van het plangebied zijn aangewezen als weidevogelkansgebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op relatief ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Lauwersmeer'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door onder andere de bebouwing van Burum, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht. Voor het project worden slechts enkele woningen gerealiseerd op agrarische gronden en op ruime afstand tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen (> 14 km). Uit het uitgevoerde stikstofonderzoek, waarvan de rapportage elders in de plannen is opgenomen, blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden plaatsvind in de gebruiksfase.

Het NNN of Natuur buiten het NNN in Fryslân kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten. Weidevogelleefgebieden zullen eveneens geen extra verstoring ondergaan door de plannen, gezien het plangebied van het weidevogelleefgebied wordt gescheiden door de bebouwing van Burum.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m^2 en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Fryslân is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 22 augustus 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren. Het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor beschermde soorten is niet nodig.

Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.
Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.
Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Er is geen sprake van negatieve effecten op de in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde Natura 2000-gebieden. Uit het apart uitgevoerde stikstofonderzoek blijkt ook dat er geen sprake is van stikstofdepositie boven de 0,00 mol N/ha/ja. Hierdoor is er in het geheel geen sprake van een negatief effect op beschermde Natura 2000-gebieden. De plannen zijn niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.